

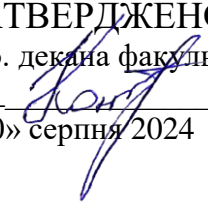
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет
економіки, управління та діджиталізації
Кафедра
фінансів, обліку та оподаткування ім. С.Юрія

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету

 (Коркушко О.Н.)
«30» серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь	Бакалавр
освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
назва спеціалізації	
мова викладання	Українська

м. Кам'янець-Подільський
2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

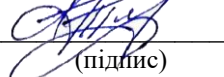
Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Тимків А.О. кандидат економічних наук, викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С.Юрія

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування ім. С.Юрія

Протокол від «27» серпня року № 1

Завідувач кафедри (Тимків А.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«27» серпня 2024 року

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, процесів формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, фінансового прогнозування та планування, здійснення фінансової діяльності та організації фінансової роботи на підприємстві.

1.2. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати

	відповідальність за професійні рішення. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
--	---

1.1. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
--------------------------------------	---

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 3
- 1.2. Загальна кількість годин – 90
- 1.3. Кількість модулів – 1
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна, заочна
- 2.2. Статус навчальної дисципліни – нормативна навчальна дисципліна
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – Основи економічної освіти, Гроші і кредит, Історія фінансів та фінансової думки, Фінанси, Інвестування, Статистика

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ, ЗМІСТ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств

Сутність, значення та функціональне призначення фінансів підприємств.

Основні принципи організації фінансів підприємств.

Фінансові ресурси підприємств: склад і характеристика.

Організаційно-правові форми ведення бізнесу та їх вплив на організацію фінансової діяльності підприємств.

Фінансове забезпечення діяльності підприємства: зміст і основні завдання.

Напрямки організації фінансової роботи на підприємстві.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Грошові розрахунки на підприємстві: сутність і принципи організації. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті підприємств. Готівкові розрахунки на підприємствах.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.

Тема 3. Грошові надходження підприємств

Економічна сутність, склад, класифікація і характеристика грошових надходжень підприємства.

Доходи (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг), методи її планування. Система ціноутворення на підприємстві.

Доходи від іншої операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та інші доходи. Формування валового і чистого доходу підприємства.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

Економічна сутність прибутку, його місце та значення в діяльності підприємства. Функції прибутку.

Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) та фактори, які впливають на нього.

Порядок формування (розрахунку) прибутку підприємства. Сукупний дохід підприємства.

Розподіл та використання прибутку на підприємстві.

Рентабельність підприємства: сутність, види та порядок обчислення.

Тема 5. Оподаткування підприємств

Загальна характеристика системи оподаткування підприємств в Україні.

Прямі податки, що їх сплачують підприємства. Механізм оподаткування прибутку підприємств.

Непрямі податки та їх вплив на господарську діяльність підприємств.

Справляння майнових податків.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Особливості застосування спрощеної системи оподаткування.

Екологічний податок.

Рентна плата.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА ДЖЕРЕЛА ЙОГО ФОРМУВАННЯ. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 6. Оборотні активи підприємства

Економічна сутність, склад і структура оборотних активів підприємства.
Управління оборотними активами підприємства.
Визначення потреби в оборотних активах (нормування).
Джерела формування оборотних активів.
Показники стану та ефективності використання оборотних активів.

Тема 7. Кредитування підприємств

Кредит в господарській діяльності підприємств, класифікація кредитів.
Банківське кредитування підприємств.
Кредитний договір.
Комерційний кредит та умови його застосування підприємствами.
Лізинг як особливий кредитний інструмент.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів, їх структура, класифікація, відтворення.
Види вартісної оцінки та порядок переоцінки основних засобів підприємства.
Фізичний та моральний знос. Амортизація основних засобів.
Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.
Нематеріальні активи підприємства
Показники стану і ефективності використання основних засобів
Капітальні вкладення: суть і джерела фінансування. Поточний і капітальний ремонт основних засобів.

Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства

Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства.
Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.
Фінансовий аналіз діяльності підприємства та його завдання.
Основні показники, які використовуються для оцінки фінансового стану підприємства.
Комплексна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах

Фінансове прогнозування як складова стратегічного фінансового планування суб'єкта господарювання.
Теоретичні основи фінансового планування діяльності сучасного підприємства.
Фінансова стратегія підприємства та перспективне фінансове планування.
Поняття поточного фінансового планування.
Зміст і значення оперативного фінансового планування.

Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології.

Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення.

Класифікація фінансової кризи.

Економічна сутність санації підприємства.

Класична модель фінансової санації.

Управління фінансовою санацією підприємства.

Реорганізація підприємства: види та законодавчі передумови.

Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства.

Підстави та порядок порушення справи про банкрутство.

Етапи ліквідації підприємства, визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.

Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності

Державна регуляторна політика в сфері підприємництва.

Етапи розвитку державного регулювання підприємницької діяльності в Україні.

Напрями державного стимулювання розвитку підприємництва.

Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності

Зарубіжний досвід фінансової підтримки підприємницької діяльності.

Прямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.

Непрямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.

Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства

Теоретичні основи фінансового менеджменту.

Фінансовий менеджмент підприємницьких структур.

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансів підприємств, зміст фінансової діяльності та організація фінансової роботи на підприємстві	32	8	6	4		14	
Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	4	2		2			
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	12	2	2	2		6	
Тема 3. Грошові надходження підприємств							
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	8	2	2			4	
Тема 5. Оподаткування підприємств	8	2	2			4	

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Змістовий модуль 2. Капітал підприємств та джерела його формування. Оцінка фінансового стану та фінансове планування на підприємстві	58	8	14	6		30	
Тема 6. Оборотні активи підприємства	6	2	2			2	
Тема 7. Кредитування підприємств	8	2	2	2		2	
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	6	2	2			2	
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	8	-	4			4	
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	6	-	2			4	
Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	9	2	2	2		4	
Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності	5	-				4	
Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності	10	-		2		4	
Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства						4	
РАЗОМ	90	16	20	10		44	

2) Темати та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	Сутність, значення та функціональне призначення фінансів підприємств. Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств: склад і характеристика. Організаційно-правові форми ведення бізнесу та їх вплив на організацію фінансової діяльності підприємств. Фінансове забезпечення діяльності підприємства: зміст і основні завдання. Напрямки організації фінансової роботи на підприємстві.	2
2	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Грошові розрахунки на підприємстві: сутність і принципи організації. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті підприємств.	2
	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Готівкові розрахунки на підприємствах. Доходи (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг), методи її планування Система ціноутворення на підприємстві Доходи від іншої операційної, фінансової,	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		інвестиційної діяльності та інші доходи. Формування валового і чистого доходу підприємства.	
3	Тема 4. Формування і розподіл прибутку	Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) та фактори, які впливають на нього. Порядок формування (розрахунку) прибутку підприємства. Сукупний дохід підприємства. Розподіл та використання прибутку на підприємстві. Рентабельність підприємства: сутність, види та порядок обчислення.	2
4	Тема 5. Оподаткування підприємств	Загальна характеристика системи оподаткування підприємств в Україні. Прямі податки, що їх сплачують підприємства. Механізм оподаткування прибутку підприємств. Непрямі податки та їх вплив на господарську діяльність підприємств. Справляння майнових податків. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	2
5	Тема 6. Оборотні активи підприємства	Економічна сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Управління оборотними активами підприємства. Визначення потреби в оборотних активах (нормування). Джерела формування оборотних активів.	2
6	Тема 7. Кредитування підприємств	Кредит в господарській діяльності підприємств, класифікація кредитів. Банківське кредитування підприємств. Кредитний договір. Комерційний кредит та умови його застосування підприємствами.	2
7	Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів, їх структура, класифікація, відтворення. Види вартісної оцінки та порядок переоцінки основних засобів підприємства. Фізичний та моральний знос. Амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
8	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Економічна сутність санації підприємства. Класична модель фінансової санації. Управління фінансовою санацією підприємства. Реорганізація підприємства: види та законодавчі передумови. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства.	2
Всього			16

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	Сутність, значення та функціональне призначення фінансів підприємств. Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств: склад і характеристика. Організаційно-правові форми ведення бізнесу та їх вплив на організацію фінансової діяльності підприємств. Фінансове забезпечення діяльності підприємства: зміст і основні завдання. Напрямки організації фінансової роботи на підприємстві.	2
2	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Грошові розрахунки на підприємстві: сутність і принципи організації. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті підприємств. Готівкові розрахунки на підприємствах. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.	2
	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Економічна сутність, склад, класифікація і характеристика грошових надходжень підприємства. Доходи (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг), методи її планування. Система ціноутворення на підприємстві. Доходи від іншої операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та інші доходи. Формування валового і чистого доходу підприємства.	
3	Тема 7. Кредитування підприємств	Кредит в господарській діяльності підприємств, класифікація кредитів. Банківське кредитування підприємств. Кредитний договір. Комерційний кредит та умови його	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		застосування підприємствами. Лізинг як особливий кредитний інструмент.	
4	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення. Класифікація фінансової кризи. Економічна сутність санації підприємства. Класична модель фінансової санації. Управління фінансовою санацією підприємства. Реорганізація підприємства: види та законодавчі передумови. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство. Етапи ліквідації підприємства, визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.	2
	Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності	Державна регуляторна політика в сфері підприємництва. Етапи розвитку державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Напрями державного стимулювання розвитку підприємництва.	
5	Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності	Зарубіжний досвід фінансової підтримки підприємницької діяльності. Прямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності. Непрямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.	2
	Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства	Теоретичні основи фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент підприємницьких структур.	
Всього			10

4) Темі та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Особливості грошових розрахунків підприємства.	2
2	Тема 4. Формування і розподіл прибутку	Розрахунок фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз формування та напрямків використання прибутку.	2
3	Тема 5. Оподаткування	Методика нарахування податків	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
	підприємств	підприємства.	
4	Тема 6. Оборотні активи підприємства	Визначення потреби в оборотних активах (нормування). Показники стану та ефективності використання оборотних активів.	2
5	Тема 7. Кредитування підприємств	Процедура банківського кредитування підприємств. Оцінювання кредитоспроможності підприємства.	2
6	Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Оцінювання стану та ефективності використання основних засобів підприємства. Розрахунок амортизації основних засобів.	2
7	Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Оцінка майнового стану підприємства. Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства.	2
8	Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка ділової активності підприємства. Оцінка рентабельності підприємства.	2
9	Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	Планування фінансової діяльності підприємства.	2
10	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Оцінювання та прогнозування ймовірності банкрутства підприємства.	2
Всього			20

5) Темати та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

6) Темати, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
2	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.	3
3	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Економічна сутність, склад, класифікація і характеристика грошових надходжень підприємства.	3
4	Тема 4. Формування і розподіл прибутку	Економічна сутність прибутку, його місце та значення в діяльності підприємства. Функції прибутку.	4
5	Тема 5. Оподаткування підприємств	Особливості застосування спрощеної системи оподаткування. Екологічний податок.	4

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		Рентна плата.	
6	Тема 6. Оборотні активи підприємства	Показники стану та ефективності використання оборотних активів.	2
7	Тема 7. Кредитування підприємств	Лізинг як особливий кредитний інструмент.	2
8	Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Нематеріальні активи підприємства Показники стану і ефективності використання основних засобів Капітальні вкладення: суть і джерела фінансування. Поточний і капітальний ремонт основних засобів.	2
9	Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Фінансовий аналіз діяльності підприємства та його завдання. Основні показники, які використовуються для оцінки фінансового стану підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.	4
10	Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	Фінансове прогнозування як складова стратегічного фінансового планування суб'єкта господарювання. Теоретичні основи фінансового планування діяльності сучасного підприємства. Фінансова стратегія підприємства та перспективне фінансове планування. Поняття поточного фінансового планування. Зміст і значення оперативного фінансового планування. Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології.	4
11	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення. Класифікація фінансової кризи. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство. Етапи ліквідації підприємства, визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.	4
	Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності	Державна регуляторна політика в сфері підприємництва. Етапи розвитку державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Напрями державного стимулювання	4

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		розвитку підприємництва.	
	Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності	Зарубіжний досвід фінансової підтримки підприємницької діяльності. Прямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності. Непрямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.	4
	Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства	Теоретичні основи фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент підприємницьких структур.	4
Всього			44

3.2.2. ЗАОЧНА

4. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	УСЬОГО	л	пр	сем	лаб	сам.в.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади фінансів підприємств, зміст фінансової діяльності та організація фінансової роботи на підприємстві	30	4	2			24	
Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	6	2				4	
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	6	2				4	
Тема 3. Грошові надходження підприємств							
Тема 4. Формування і розподіл прибутку	8					8	
Тема 5. Оподаткування підприємств	10		2			8	
Змістовий модуль 2. Капітал підприємств та джерела його формування. Оцінка фінансового стану та фінансове планування на підприємстві	60	2	2	2		54	
Тема 6. Оборотні активи підприємства							
Тема 7. Кредитування підприємств	20	2				18	
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів							
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	10		2			8	
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах							
Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	20			2		18	
Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності							
Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності	6					6	
Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства	4					4	
РАЗОМ	90	6	4	2		78	

5. Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	Сутність, значення та функціональне призначення фінансів підприємств. Основні принципи організації фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств: склад і характеристика. Організаційно-правові форми ведення бізнесу та їх вплив на організацію фінансової діяльності підприємств.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
2	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Грошові розрахунки на підприємстві: сутність і принципи організації. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті підприємств. Готівкові розрахунки на підприємствах.	2
	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Доходи (виручка) від реалізації продукції (робіт, послуг), методи її планування. Система ціноутворення на підприємстві. Доходи від іншої операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та інші доходи. Формування валового і чистого доходу підприємства.	
3	Тема 6. Оборотні активи підприємства	Економічна сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Управління оборотними активами підприємства.	2
	Тема 7. Кредитування підприємств	Кредит в господарській діяльності підприємств, класифікація кредитів. Банківське кредитування підприємств. Кредитний договір.	
	Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів, їх структура, класифікація, відтворення. Види вартісної оцінки та порядок переоцінки основних засобів підприємства.	
Всього			6

6. Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	Фінансове прогнозування як складова стратегічного фінансового планування суб'єкта господарювання. Теоретичні основи фінансового планування діяльності сучасного підприємства. Фінансова стратегія підприємства та перспективне фінансове планування. Поняття поточного фінансового планування. Зміст і значення оперативного фінансового планування. Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології.	2
	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення. Класифікація фінансової кризи. Економічна сутність санації підприємства.	

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
		Класична модель фінансової санації. Управління фінансовою санацією підприємства. Реорганізація підприємства: види та законодавчі передумови. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство. Етапи ліквідації підприємства, визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.	
	Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності	Державна регуляторна політика в сфері підприємництва. Етапи розвитку державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Напрями державного стимулювання розвитку підприємництва.	
Всього			2

7. Темати та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
1	Тема 5. Оподаткування підприємств	Методика нарахування податків підприємства.	2
2	Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Оцінка майнового стану підприємства. Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка ділової активності підприємства. Оцінка рентабельності підприємства.	2
Всього			4

8. Темати та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин*
-	-	-	-
Всього	-	-	-

9. Темати, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні основи фінансів підприємств	Фінансове забезпечення діяльності підприємства: зміст і основні завдання. Напрямки організації фінансової роботи на підприємстві.	4
2	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.	2
3	Тема 3. Грошові надходження підприємств	Економічна сутність, склад, класифікація і характеристика грошових надходжень	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
		підприємства.	
4	Тема 4. Формування і розподіл прибутку	Економічна сутність прибутку, його місце та значення в діяльності підприємства. Функції прибутку. Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток) та фактори, які впливають на нього. Порядок формування (розрахунку) прибутку підприємства. Сукупний дохід підприємства. Розподіл та використання прибутку на підприємстві. Рентабельність підприємства: сутність, види та порядок обчислення.	8
5	Тема 5. Оподаткування підприємств	Загальна характеристика системи оподаткування підприємств в Україні. Прямі податки, що їх сплачують підприємства. Механізм оподаткування прибутку підприємств. Непрямі податки та їх вплив на господарську діяльність підприємств. Справляння майнових податків. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування. Екологічний податок. Рентна плата.	8
6	Тема 6. Оборотні активи підприємства	Визначення потреби в оборотних активах (нормування). Джерела формування оборотних активів. Показники стану та ефективності використання оборотних активів.	6
7	Тема 7. Кредитування підприємств	Комерційний кредит та умови його застосування підприємствами. Лізинг як особливий кредитний інструмент.	6
8	Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Фізичний та моральний знос. Амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Нематеріальні активи підприємства. Показники стану і ефективності використання основних засобів. Капітальні вкладення: суть і джерела фінансування. Поточний і капітальний ремонт основних засобів.	6
9	Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Фінансовий аналіз діяльності підприємства та його завдання.	8

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що вносяться на вивчення	Кількість годин
		Основні показники, які використовуються для оцінки фінансового стану підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів.	
10	Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	Фінансове прогнозування як складова стратегічного фінансового планування суб'єкта господарювання. Теоретичні основи фінансового планування діяльності сучасного підприємства. Фінансова стратегія підприємства та перспективне фінансове планування. Поняття поточного фінансового планування. Зміст і значення оперативного фінансового планування. Загальна характеристика бюджетування як управлінської технології.	6
11	Тема 11. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення. Класифікація фінансової кризи. Економічна сутність санації підприємства. Класична модель фінансової санації. Управління фінансовою санацією підприємства. Реорганізація підприємства: види та законодавчі передумови. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство. Етапи ліквідації підприємства, визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.	6
12	Тема 12. Державне регулювання підприємницької діяльності	Державна регуляторна політика в сфері підприємництва. Етапи розвитку державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. Напрями державного стимулювання розвитку підприємництва.	6
13	Тема 13. Новітні методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності	Зарубіжний досвід фінансової підтримки підприємницької діяльності. Прямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності. Непрямі методи фінансового забезпечення підприємницької діяльності.	6
14	Тема 14. Фінансовий менеджмент підприємства	Теоретичні основи фінансового менеджменту. Фінансовий менеджмент підприємницьких структур.	4
Всього			78

4. **Форми та методи викладання, навчання і оцінювання**

4.1. Методи навчання: Група словесних методів: лекція, бесіда, пояснення, розповідь; семінари, практичні заняття; наочні методи: презентація, демонстрація, ілюстрація; пояснювально-ілюстративні методи; проблемно-пошукові методи; ситуаційні завдання; робота з інформаційними ресурсами: нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами; самостійна робота; дистанційне навчання з використанням системи Moodle;

4.2. Форми та методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування; стандартизовані тести; розв'язування практичних ситуацій; модульні контрольні роботи; презентація результатів розрахунків, реферати, есе та доповіді.

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: іспит

5. **Засоби діагностики результатів навчання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспит;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. **Розподіл балів, які отримують студенти**

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Інституту), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.2. Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності

студентів з вивчення нормативних і вибіркових дисциплін:

6.2.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

6.2.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначити тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-14
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-14
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-14
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-14

9. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
3. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями).
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління Національного банку України від 21.03.2004 р. № 22.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

Основна література

11. Аранчій В. І. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.
12. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
13. Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Одеса: Одес. нац. унт імені І. І. Мечникова, 2020. 206 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/305de8a1-949a-446b-a7e0-ad4de34a5762/content>
14. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
15. Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підруч. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
16. Ставерська Т. О., Неправна А. В. Фінанси підприємства : підруч. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с.

Додаткова література

17. Аніловська Г. Я. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
18. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. Й, Чубка О. М. Фінанси підприємств : підр. Київ, Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
19. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
20. Рудюк Л. В. та ін. Фінанси підприємств: навч. посіб. за наук. ред. О. В. Захарчука. Київ, Ун-т «Україна», 2021. 288 с.
21. Гриб С. В. Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах. : навч. посіб. Львів, Магнолія, 2021. 336 с.
22. Біла О. Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів, Магнолія, 2021. 384 с.
23. Павлюк К. В. Фінансовий менеджмент підприємства: сучасні підходи та інструменти. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 280 с.
24. Данилюк М. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства: теорія та практика. Дніпро: ДНУ, 2021. 256 с.
25. Ковальчук С. П. Фінансове планування на підприємствах: методологія та організація. Тернопіль: ТНЕУ, 2022. 310 с.
26. Мельник П. В. Фінансовий аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2020. 298 с.
27. Гончарук А. Г. Фінансові ресурси підприємства: формування та використання. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2021. 270 с.
28. Семенюк І. В. Оподаткування підприємств: сучасні аспекти та тенденції. Харків: ХНЕУ імені С. Кузнеця, 2023. 245 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України.
URL: <http://rada.gov.ua>.
3. Ліга страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.
URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-портал Національного банку України.
URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>
7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
URL: www.me.gov.ua
8. Міністерство економічного розвитку України.
URL: <https://www.me.gov.ua/Statistic/>
9. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/zvity>
10. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
11. Організація економічного співробітництва та розвитку.
URL: <https://data-explorer.oecd.org/>

12. Світовий банк. URL: [https://databank.worldbank.org/source/statisticalperformance-indicators-\(spi\)](https://databank.worldbank.org/source/statisticalperformance-indicators-(spi))
13. Світовий економічний форум. URL: <https://www.weforum.org/publications/>
14. Фінансовий та банківський гід. URL: <http://www.finguide.com.ua>
15. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>